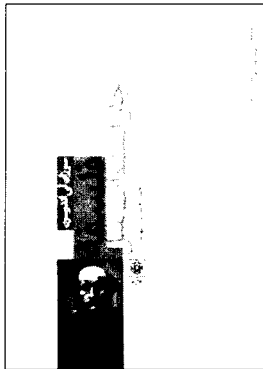

مجموعه نام آوران فرهنگ

علیرضا اکبری

ساده، جدید، تحلیلی، عمیق... اینها برخی از کلماتی هستند که در یکی از آگهی تبلیغاتی مجموعه «نام آوران فرهنگ» انتشارات طرح نو به چشم می‌خورند. در باب صحت و سقم این ادعا باید اهل فن اظهار نظر کنند اما آنچه مسلم است این است که انتشار مجموعه‌ای جدید در معرفی فیلسوفان و متفکران جهان با چایی بسیار نفیس توسط انتشارات طرح نو و به سرپرستی خشایار دیهیمی آغاز شده است. دیهیمی در چند سال اخیر سرپرستی چند مجموعه دیگر را نیز بر عهده داشته است

که از جمله مهمترین آنها می‌توان به «نویسندگان روس» اشاره کرد. مجموعه نام آوران فرهنگ در هر مجلد به یکی از متفکران و فیلسوفان می‌پردازد. اینکه نام متفکران را در کنار فیلسوفان آورده‌ام از آنجا ناشی می‌شود که در این مجموعه به نام‌هایی بر خوریم که عموماً فیلسوف شناخته نمی‌شوند اما در نام آوران فرهنگ تفکرات آنان نیز با دیدی «تحلیلی» مورد بررسی قرار گرفته است. این مجموعه چنین رویکردی را حتی نسبت به فیلسوفان غیرتحلیلی نیز دنبال کرده است. بنابراین نام‌هایی چون داستایفسکی، پاپ ژان پل دوم، عیسی و گاندی نیز به این مجموعه راه یافته‌اند. نام این مجموعه در اصل Wadsworth Philosophers Series است که به سرپرستی دنیل کولاک در سال ۲۰۰۰ توسط انتشارات Wadsworth منتشر شده است و شامل صد جلد است. هدف این مجموعه آنطور که در پیشگفتار آن ذکر شده: «آشنا کردن خوانندگان با مهم‌ترین فیلسوفان و مسائل فلسفی از آغاز تا به امروز و مهمتر و فراتر از آن ترغیب خوانندگان به تفکر فلسفی و درگیر شدن با مسائل فلسفی است.» در این پیشگفتار دیهیمی بحثی را پیش کشیده است در باب مجموعه مشابهی که از آغاز دهه هفتاد تا بحال منتشر شده‌اند و هر کدام به اعتقاد او شکستها و توفیق‌هایی داشته‌اند، اما او

در این یادداشت تمام این مجموعه را در یک شکست مشترک می‌داند و آن "خوانده نشدن" عنوان یک مجموعه است. در گفتگویی که برای نوشتن این یادداشت با او داشتم از پرسیدم برای اینکه مجموعه نام آوران فرهنگ به این سر نوشت دچار نشود چه تمهیدی اندیشیده است، وی گفت که کوشیده زبان ترجمه تا حد امکان ساده و راحت خوان باشد همچنین با همکاری انتشارات طرح نو در صدد تدارک جلساتی برای معرفی و بحث بیشتر در باب این مجموعه هستند. کتابهای این مجموعه در اصل نیز به زبانی ساده نوشته شده‌اند و اصطلاحات فنی و دشوار در آنها بسیار اندک است. دیهیمی همچنین در پاسخ به سوال دیگرم درباره اینکه آیا فیلسوفان ایرانی هم در این مجموعه حضور دارند یا نه، گفت که هیچ فیلسوف ایرانی در این مجموعه وجود ندارد و تنها برخی از فیلسوفان عبری و عربی مانند «ابن میمون» به این مجموعه راه یافته‌اند. از ویژگیهای دیگری که در ترجمه این مجموعه قابل توجه است پیشنهاد واژگان جدید برای دستگاه اصطلاحات برخی از فیلسوفان است. به گفته دیهیمی این کار در مورد فیلسوفانی صورت گرفته است که خود او بیشتر با آنها و آثارشان مأنوس بوده و طی سالیان به این نتیجه رسیده است که برخی از واژگان دستگاه اصطلاحی آنها هرگز معادل مناسبی در فارسی نیافته‌اند. فیلسوفانی که این معادل‌یابی جدید در موردشان صورت گرفته است بیشتر فیلسوفان سیاسی از جمله هانا آرنست، رابرت نوزیک و کارل پوپر را شامل می‌شود.

خشایار دیهیمی ترجمه اکثر مجلدات نام آوران فرهنگ را خود برعهده دارد ولی از مترجمان دیگری هم کمک گرفته است از جمله حمید رضا تقاء، محمد اردشیر، علی بهروزی، علی حقی و مهدی نسرین. به گفته دیهیمی در مواردی از مترجمان دیگر استفاده شده که بحثهای بسیار تخصصی فلسفه مانند فلسفه ریاضی در میان بوده است. تا بحال سی جلد از این مجموعه ترجمه شده و تا زمان نگارش این مقاله ۶ جلد نیز منتشر شده است که عبارتند است از جان استیوارت میل، داستایفسکی، کیرکگور، کامو، راولز و عیسی. کتابهای هانا آرنست، نوآم چامسکی، هابز، رنه دکارت، گوتلوب فرگر و بودا نیز به زودی منتشر می‌شوند. انتشار این مجموعه خبر خوبی برای علاقمندان به فلسفه و به ویژه کسانی است که به تازگی به فلسفه روی آورده‌اند. اینان میتوانند در مدتی کوتاه و از طریق کتابهایی با حجم اندک با مهم ترین فیلسوفان و مسائل فلسفی از آغاز تا امروز آشنا شوند.